

Euroopa Liidu ja siseriikliku õiguse kohandumisest raudteele ning muudatused seadusandluses 2025. aastal

Suunda näitavad dokumendid

- Avaliku raudteeinfrastruktuuri arendamist suunav tegevuskava aastateks 2021–2028, muutmisel
- Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021-2035 (TLAK)
- Riigi eelarvestrateegia 2025-2028

Euroopa Liidu õigusaktid

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Euroopa Komisjoni direktiivid (võetakse üle siseriiklikusse õigusesse).
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Euroopa Komisjoni otsekohalduvad määrused (üldjuhul ei vaja ülevõtmist, kuid võib vajada reguleerimist mõnes punktis, nt pädeva asutuse määramine, sanktsioonid mittetäitmise korral).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Euroopa Komisjoni direktiivid

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/797, 11. mai 2016, Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/798, 11. mai 2016, raudteeohutuse kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2012/34/EL, 21. november 2012, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (muudetud direktiiviga (EL) 2016/2370)
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2007/59/EÜ, 23. oktoober 2007, ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/68/EÜ, 24. september 2008, ohtlike kaupade siseveo kohta (muudetakse iga kahe aasta tagant KOM delegeeritud direktiiviga)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsekohalduvad määrused

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1370/2007, 23. oktoober 2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel (muudetud määrusega (EL)2016/2338)
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/782, 29. aprill 2021, rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/796, 11. mai 2016, mis käsitleb Euroopa Liidu Raudteeametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 881/2004

Euroopa Komisjoni otsekohalduvad määrused (1)

- Direktiivi 2016/797 alusel kehtestatud määrused
 - Allsüsteemide koostalitluse tehnilised kirjeldused (KTK-d): energiavarustus (ENE), infrastruktuur (INF), vedurid ja reisijateveoveerem (LOC&PAS), müra (NOI), kaubavagunid (WAG), raudteetunnelite ohutus (SRT), kontroll ja signaalimine (CCS), puuetega ja piiratud liikumisvõimega inimestele juurdepääsuvõimaluste tagamine (PRM), käitamine ja liikluskorraldus (OPE), reisijateveoteenuste telemaatilised rakendused (TAP), kaubaveoteenuste telemaatilised rakendused (TAF).
 - Määrus (EL) 2029/250 raudtee koostalitluse komponentide ja allsüsteemide EÜ deklaratsioonide ja sertifikaatide näidisevormi, lubatud veeremiüksuse tüübile vastavuse deklaratsiooni näidise ja allsüsteemi EÜ vastavustõendamise menetluse kohta

Euroopa Komisjoni otsekohalduvad määrused (2)

- Direktiivi 2016/797 alusel kehtestatud määrused
 - KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2018/764, Euroopa Liidu Raudteeametile makstavate lõivude ja tasude ning nende maksmise tingimuste kohta
 - KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2018/545, millega kehtestatakse raudteeveeremile ja raudteeveeremi tüübile loa andmise menetluse praktiline kord
 - KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2019/777, milles käsitletakse raudteetaristuregistri ühiseid kirjeldusi, muudetud määrusega (EL) 2023/1694 (art 4 lg 1 Taristuettevõtjad esitavad andmed otse RINF-rakendusele niipea, kui need andmed muutuvad kättesaadavaks. Taristuettevõtjad tagavad esitatud andmete täpsuse, täielikkuse, järjepidevuse ja edastamise õigeaegsuse.)
 - KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2018/1614, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 artiklis 47 osutatud veeremiregistrite kirjeldused (art 8 lg 5 Alates 16. juunist 2024 kasutavad liikmesriigid tsentraliseeritud registreerimisfunktsiooni.)

Euroopa Komisjoni otsekohalduvad määrused (3)

- Direktiivi 2016/798 alusel kehtestatud määrused
 - Määrus (EL) 2018/763, millega kehtestatakse raudteeveo-ettevõtjatele ühtse ohutustunnistuse väljaandmise praktiline kord.
 - KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2019/779, millega kehtestatakse veeremiüksuste hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimise üksikasjalikud eeskirjad
 - KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 1078/2012, milles käsitletakse pärast ohutustunnistuse või ohutusloa saamist raudteeveoettevõtjate ja raudteeinfrastruktuuriettevõtjate ning hoolduse eest vastutavate üksuste poolt tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit

Euroopa Komisjoni otsekohalduvad määrused (4)

- Direktiivi 2016/798 alusel kehtestatud määrused
 - KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 402/2013, riskihindamise ühise ohutusmeetodi kohta, muudetud määrusega (EL) 2015/1136
 - KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2018/761, millega kehtestatakse ühised ohutusmeetodid riiklike ohutuasutuste poolt pärast direktiivi (EL) 2016/798 kohase ühtse ohutustunnistuse või ohutusloa väljaandmist tehtavaks järelevalveks
 - KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2018/762, millega kehtestatakse direktiivi (EL) 2016/798 kohastele ohutusjuhtimissüsteemi nõuetele vastavad ühised ohutusmeetodid

Siseriiklik õigus

- Seadused (raudteeseadus, ühistranspordiseadus, ehitusseadustik jne)
- Seaduste alusel kehtestatud määrused, RdtS alusel on kehtestatud:
 - Raudtee tehnokasutuseeskiri
 - Ohutusjuhtimise süsteem, ohutusnäitajad, raudteeinfrastruktuuri, -liikluse korralduse ja -ohutuse nõuetele vastavuse kontrollimine, nende aruandlus, vormid ning tähtajad ja raudteeohutust mõjutavatest juhtumitest teavitamine
 - Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi tehniliste kirjelduste kohaldamise kord, kasutusele võtmise tingimused, nende nõuetele vastavuse hindamise ja tõendamise kord ning oluliste nõuete loetelu
 - Raudteeliiklusregistri pidamise põhimäärus
 - Raudteeinfrastruktuuri avalikuks kasutamiseks määramise kord
 - Ohutusjuurdluse kord
 - Raudtee-ettevõtja tulude ja kulude arvestuste esitamise kord ja tähtajad ning raamatupidamisandmete loetelu
 - Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse taotlemise ning väljaandmise kord
 - Raudteeliikluse olulise piiramise ja ajutise sulgemise teavitamise ja kooskõlastamise kord ning esitatavate dokumentide ja andmete loetelu
 - Raudteetöötaja tervisenõuded ja tervisekontrolli kord
 - Nõuded vedurijuhi teadmistele, oskustele ja väljaõppe üldkoolituse sisule
 - Vedurijuhiloa väljaandmise, uuendamise ja duplikaadi väljastamise eeskiri, vedurijuhiloa vorm ning vedurijuhi eksamineerimise kord
 - Raudteeinfrastruktuuri kasutustasu arvutamise meetodika

Muudatused seadusandluses 2025. aastal (1)

- Raudteeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus
 - Eelnõu koostamise tingis vajadus kõrvaldada Euroopa Liidu Raudteeameti auditi käigus välja toodud puudused.
 - Lisatakse viide otsekohalduvale määrusele (EL) nr 2021/7822, mis sisaldab vajalikke reegleid reisijateveo kohta.
 - Seadust täiendatakse mitteavaliku raudtee kaubaveo vastutuskindlustuse regulatsiooniga.
 - TTJA võib ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse anda lühemaks ajaks kui viis aastat, kui see on vajalik raudteeinfrastruktuuri majandamist kahjustavate riskide maandamiseks.
 - Mitteavalikku raudteed majandaja esitab tegutsemise ohutustunnistuse saamiseks kõikide osaliste allkirjastatud kinnituskirja või lepingu, kus on märgitud raudteeohutuse eest vastutavate töötajate andmed ning raudteede skeemi koos raudteerajatistega.
 - Raudteeveeremi andmestik viiakse raudteeliiklusregistrist üle Euroopa raudteeveeremi registrisse

Muudatused seadusandluses 2025. aastal (2)

- Raudteeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus
 - Ohutusloa menetlus 1+4 kuud, tegutsemise ohutustunnistuse menetlus 1+1 kuud
 - Ühtse ohutustunnistuse kehtivusaeg kuni viis aastat senise viie aasta asemel.
 - Hoolduse eest vastutav üksus olema määratud EVR registris.
 - Hoolduse eest vastutava üksuse sertifikaadi taotlemise vajadus laieneb ka vedurite, reisivagunite, mootorrongide ja eriveeremite hoolduse eest vastutavatele üksustele.
 - Seadust täiendatakse allhanke funktsioonide sertifitseerimise nõudega. Hoolduse allhanke funktsioonide sertifitseerimine on reguleeritud komisjoni rakendusmääruses 2019/779.
 - Ohtliku kauba veoks mitteavalikul raudteel on vaja veoeskirja, kui vedu ei toimu enda tarbeks.
 - Raudteerajatise registrikande puhul kaotatakse tavamenetluse võimalus ja selle riigilõiv. Kõik registreerimise ja kande muutmise toimingud tuleb edaspidi teha elektrooniliselt.
 - Hoolduse eest vastutava üksuse (ECM) allhanke funktsiooni sertifikaadi väljastamise eest nähakse ette riigilõiv.

Muudatused seadusandluses 2025. aastal (3)

- Hädaolukorra seadusega määrati elutähtsaks teenuseks avaliku raudtee toimimine.
- Elutähtsa teenuse kirjelduse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtestab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse juht või kohaliku omavalitsuse üksuse organ määrusega.
- Taristuministri määrus „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded avaliku raudtee toimimisel“.
- TAP KTK + TAF KTK = Telematics KTK (kaks KTK-d pannakse kokku üheks)

Täna!

Indrek Laineveer

Raudtee valdkonnajuht

indrek.laineveer@kliimaministerium.ee